অসমীয়া আধুনিকতাৰ পথিকৃৎ

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

সম্পাদক

ড° কুসুম্বৰ বৰুৱা

Scanned by CamScanner

ASOMIYA AADHUNIKOTAR POTHIKRIT: LAKSHMINA
BEZBAROA: *A collection of research oriented articles* P
Lakshminath Bezbaroa edited by Dr. Kusumbar Boruah, H.o Pr
Dept. of Assamese, Assam University, Diphu Camous, and publis As
by Bidya Bhawan, M.G. Road, Jorhat-1, Assam on behal Di
Assamese Department AUDC.

Price : R

First edition : January, 2018

প্ৰকাশক ঃ
বিদ্যা ভৱন
মহাত্মা গান্ধী পথ,
যোৰহাট - ১

প্ৰথম সংস্কৰণ ঃ জানুৱাৰী, ২০১৮

© অসমীয়া বিভাগ, অসম বিশ্ববিদ্যালয়, ডিফু চৌহদ

সম্পাদক ঃ ড° কুসুম্বৰ বৰুৱা

সহকাৰী সম্পাদক ঃ ড° হীৰা মান্না দাস
দ্বীপেন নাথ

বেটুপাত ঃ ৰোহিত দত্ত

অক্ষৰ বিন্যাস ঃ ডেল্টা কমাৰ্চিয়েল, বঙালপুখুৰী, যোৰহাট

মূল্য ঃ ২৫০.০০ টকা মাত্ৰ।

ISBN : 978-93-85439-39-1

No part of this publication may be reproduced or transmittec form or by any means, electronic or mechanical inc photocopy, recording or any information store and retrival without permission in writing from the publisher.

মুদ্ৰক ঃ
শইকীয়া প্ৰিণ্টিং ৱৰ্কছ, এম. জি. ৰোড, যোৰহাট-১

Scanned by CamScanner

সূচীপত্ৰ

- সম্পাদকীয় ৭
- Negotiating Culture and Tour: Situating the Ethnographic Sensibility of Lakshminath Bezbaroa at Sambalpur ১১
  Dr. Bishnu Charan Dash
- The Form and Language of Bezbaroa's *Litikai* ২১
  Pranjal Sharma Bashishtha
- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ ব্যঙ্গৰীতি ঃ প্ৰহসনৰ আধাৰত ডঃ হীৰা মান্না দাস ২৬
- 'কৃপাবৰী' বেজবৰুৱাৰ শব্দৰ নিৰ্মিতি আৰু ব্যংগৰ ক্ৰিয়াশীলতাত ইবোৰৰ ভূমিকা ৩৩
  স্বপ্নাৰাণী বৰা
- বেজবৰুৱাৰ সাহিত্যত প্ৰতিফলিত সত্ৰ আৰু সত্ৰীয়া সমাজ ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা ৪৫
  মৌচুমী দত্ত
- বেজবৰুৱাৰ ইতিহাস চেতনা ঃ এটি পৰ্যালোচনা ৫৫
  সুনীল সন্দিকৈ
- ঊনবিংশ শতিকাৰ অসমত মধ্যশ্ৰেণীৰ ধৰ্মীয় চেতনা আৰু বেজবৰুৱাৰ ভূমিকা ঃ এটি অধ্যয়ন ৬৪
  ধৰণী লাহন, ময়ুৰী শইকীয়া
- আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ বাটকটীয়া লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা ৭০
  ড° পদ্ম হাজৰিকা, ভূপেন গগৈ
- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ কবিতাত ৰোমাণ্টিক চেতনা ৭৫
  দীপশিখা দুৱৰী
- সাহিত্যৰ সমাজতত্ত্বৰ আধাৰত লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ' ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন ৮৪
  দ্বীপেন নাথ, দীপ্তি বৰুৱা
- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ'ত অসমীয়া জতুৱা-ঠাচ ৯৩
  ৰেছমিনা বেগম
- লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ চুটিগল্পত তদানীন্তন অসমৰ সমাজ-জীৱন ১০০
  ড° দিলীপ ৰাজবংশী

Scanned by CamScanner

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ ব্যঙ্গৰীতি : প্ৰহসনৰ আধাৰত

ড° হীৰামায়া দাস

ব্যঙ্গৰীতি এক অনুপম প্ৰকাশভঙ্গী যিয়ে পোনপতীয়াকৈ কোনো এক বিষয় প্ৰকাশ কৰাৰ সলনি বুদ্ধিনিষ্ঠতাৰে হাস্যৰসাত্মকভাৱে তাক উপস্থাপন কৰে। সাধাৰণতে এক প্ৰগাঢ় সমাজ চেতনা সকলো ধৰণৰ ব্যঙ্গ ৰচনাৰ মাজত নিহিত থাকে। ব্যঙ্গৰ সংজ্ঞা বিভিন্নজনে বিভিন্ন ধৰণে আগবঢ়োৱা দেখা যায়। Oxford Dictionaries ত উল্লেখ কৰা মতে ব্যঙ্গ হ'ল — The use of humour, irony, exaggeration, or ridicule to expose and criticize people's stupidity or vices, particularly in the context of contemporary politics and other topical issues. Cambridge English Dictionary ৰ মতে ব্যঙ্গ হ'ল a way of criticizing people or ideas in a humorous way, or a piece of writing or play that uses this style. এইদৰে বিভিন্ন সংজ্ঞা বিশ্লেষণ কৰিলে দেখা যায় ব্যঙ্গ হ'ল ব্যক্তি বা সমাজৰ বিভিন্ন অশুভ দিশবোৰক সমালোচনা কৰাৰ বাবে সৃষ্ট এক বিশেষ ধৰণৰ ৰচনাকৌশল। সমাজ বাস্তৱৰ সূক্ষ্ম পৰ্যবেক্ষকস্বৰূপ সাহিত্যিকসকলে এক মঙ্গলকামী চেতনাৰে সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ বাবে সততে হাস্য-ব্যঙ্গৰ আশ্ৰয় লোৱা দেখা যায়। বিশ্বসাহিত্যৰ ভালেমান কালজয়ী ৰচনা ব্যঙ্গৰ অৱলম্বনত সৃষ্টি হৈছে। জনাথন চুইফ্টৰ 'Gullivers Travells', মাৰ্ক টোৱেইনৰ 'Adventures of Huckleberry Finn', জৰ্জ ওৱেলৰ 'Animal Farm', মিগুৱেল দি কাৰ্ভেণ্টিছৰ 'Don Quixote', ভলটেয়াৰৰ 'Candide' আদিত ব্যঙ্গৰ মাধ্যমেৰে সমকালীন সমাজৰ বিভিন্ন কু-প্ৰথা, অন্যায়-অবিচাৰৰ সমালোচনা কৰা দেখা যায়।

Scanned by CamScanner

নিবন্ধ নিৰ্বচন

অসমীয়া বিভাগ
অসম বিশ্ববিদ্যালয় ডিফু চৌহদ

Scanned by CamScanner

নিবন্ধ নিৰ্বচন

সম্পাদক

ড° কুসুম্বৰ বৰুৱা

সহকাৰী সম্পাদক

ড° হীৰা মান্না দাস

ৰাতুল শৰ্মা

কস্তুৰী প্ৰকাশন, গুৱাহাটী

Scanned by CamScanner

সুচীপত্ৰ

বিষয়ঃ সংস্কৃতি

১) Satra and Folk-Cultural Assimilation in River Island Majuli: A Study- Dr Kusumbar Boruah-১

২) শঙ্কৰদেৱৰ ভক্তি-দৰ্শন ঃ একাদশ স্কন্ধ ভাগৱতৰ বিশেষ উল্লিখনেৰে - লোহিত নাথ - ১১

৩) অংকীয়া নাটত ব্যৱহৃত ভটিমাঃ এক অধ্যয়ন- মনশ্ৰী বৰঠাকুৰ - ৩০

৪) সত্ৰাধিকাৰ নাৰায়ণ গোস্বামীৰ অৱদানঃ এটি বিশ্লেষণ- নিলাক্ষী শইকীয়া- ৩৬

৫) কাৰবি বস্ত্ৰশিল্পঃ এটি অধ্যয়ন- গীতা হাঞ্চেপী - ৪৭

৬) অসমীয়া লোক-গীতঃ এটি আলোচনা- নমিতা চুতীয়া শইকীয়া - ৫৮

৭) চুতীয়াসকলৰ ধৰ্মীয় উৎসৱ-অনুষ্ঠান- কস্তুৰী পাঠক - ৬৬

৮) কাৰবিসকলৰ জন্ম সম্পৰ্কীয় লোক-বিশ্বাস- কিৰণ মনি ক্ৰ' - ৮১

৯) প্ৰথম অসমীয়া বোলছবি 'জয়মতী' আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা- ৰিমঝিম চেতিয়া - ৮৯

বিষয়ঃ ভাষা

১০) 'সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী'ৰ ভাষাঃ ক্ৰান্তিকালৰ অসমীয়া ভাষাৰ নিদৰ্শন- ড° হীৰা মান্না দাস - ৯৯

১১) কাৰবি ভাষাত প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰঃ এটি বিশ্লেষণ- ড° মনালিছা ৰংপিপী - ১১৩

Scanned by CamScanner

‘সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী’ৰ ভাষাঃ ক্ৰান্তিকালৰ অসমীয়া ভাষাৰ নিদৰ্শন

— ড° হীৰা মান্না দাস

আৰম্ভণি ঃ

অসমীয়া গদ্য সাহিত্যৰ বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ পৰিক্ৰমাত প্ৰাচীন আৰু আধুনিক স্তৰৰ সন্ধিকালৰ গদ্য ভাষাৰ বৈশিষ্ট্য বহন কৰা এক অন্যতম সাহিত্যৰূপৰ নিদৰ্শন হ'ল- ‘সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী’। ১৮১৫ চনত জন্মগ্ৰহণ কৰা হৰকান্ত বৰুৱা সদৰামীনৰ জীৱন কাহিনী সম্বলিত এই পুথিখনত আছে মানৰ আক্ৰমণত জৰ্জৰিত অসমৰ দুৰ্যোগপূৰ্ণ ছৱি, বৃটিছে মানক দমন কৰাৰ পিছত অসমত বৃটিছ শাসনৰ প্ৰৱৰ্তন তথা বৃটিছ শাসনকালীন অসমত পশ্চিমীয়া শিক্ষা-সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱত নামি অহা পৰিবৰ্তন। এইদৰে অসমৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, সাংস্কৃতিক আদি দিশত পট পৰিৱৰ্তনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অধ্যায়ৰ পূৰ্ণ প্ৰতিফলন ঘটা ‘সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী’ ভাষিক দিশৰ পৰাও বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ।

প্ৰকৃততে ‘সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী’ হৰকান্ত বৰুৱা সদৰামীনে নিজৰ জীৱন সোঁৱৰণ কৰি লিখা এখন হাতেলিখা পুথি আৰু তেওঁৰ ডায়েৰী সদৃশ টোকাবহী এখনক লগ লগাই সম্পাদনা কৰি প্ৰকাশ কৰা এখন পুথি। এই পুথিখন সদৰামীনে নিজে ‘আত্মজীৱনী’ হিচাপে চিহ্নিত কৰা নাছিল। তেখেতৰ নাতি কুমুদ চন্দ্ৰ বৰদলৈয়ে সদৰামীনৰ উক্ত হাতে লিখা পুথি দুখন লগ লগাই ‘সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী’ নাম দি সম্পাদনা কৰি প্ৰকাশ কৰে। সমালোচকসকলে এই পুথিখনক প্ৰকৃত আত্মজীৱনীৰ শাৰীত অন্তৰ্ভূক্ত কৰা নাই। সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীকাৰ সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মাৰ ভাষাতঃ হৰকান্ত বৰুৱা সদৰামীনৰ আত্মজীৱনী প্ৰকৃত আত্মজীৱনী (Autobiography) নহয়, ই প্ৰাত্যহিক জীৱন লেখা (Diary)। (২৯৯) সেইদৰে

Scanned by CamScanner

অসমীয়া ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতি

পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন

সম্পাদনা
বলীন ভূঞা আৰু ড° ৰীতা চেতিয়া

Scanned by CamScanner

সাম্প্ৰতিক সময়ত ভৈয়াম কাৰ্বি জনগোষ্ঠীৰ লোক সংস্কৃতি ঃ এটি অধ্যয়ন /৩২৮
✍ ৰুমি দলৈ
মৰাণ জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক স্বকীয়তা /৩৪০
✍ মৃদুল দহোটীয়া
মিচিং জনগোষ্ঠীৰ কৃষিভিত্তিক উৎসৱ পঃৰাগ ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৪৮
✍ ড° পলিশ্ৰী পেগু
যোৰহাট জিলাৰ অসমীয়া হিন্দু সমাজৰ 'তোলনি বিয়া'ৰ পৰম্পৰা /৩৫৫
✍ ৰীতামণি বৰা
অসমৰ খেল-ধেমালি ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৬০
✍ কৰবী বৈশ্য
অসমৰ লোক সম্পদসমূহৰ ঐতিহ্য আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৬৬
✍ গীতাঞ্জলি খাটনীয়াৰ
অসমীয়া লোক সংস্কৃতিত লোকবাদ্য /৩৭১
✍ মীনা কাকতি
অসমীয়া সংস্কৃতিত তামোল-পাণঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৭৭
✍ দৰ্পনা চৌধুৰী
অসমীয়া সংস্কৃতিত ৰান্ধনিশাল আৰু ঢেঁকীশাল ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৮৪
✍ ৰিংকুমনি দাস
কাৰ্বি সংস্কৃতিত বাঁহ ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৩৯০
✍ ড° হীৰা মান্না দাস
অসমৰ সোনোৱাল কছাৰীসকলৰ লোক-নাট্যানুষ্ঠান হুগ্ৰা নাচ ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন /৩৯৮
✍ তুলসী সোনোৱাল
পাতি ৰাভাসকলৰ পৰিবেশ্য কলা তুকুৰীয়া ওজাপালি ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৪১৩
✍ দীপিকা ৰাভা
হুঁচৰি ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৪২৩
✍ জয়ন্তজিৎ দাস
কামৰূপীয়া ঢুলীয়া ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৪২৯
✍ নিতুমণি দাস
হাজঙৰ জাথামাৰা গাহেন ঃ এটি লোক পৰিৱেশ্য কলাৰ পৰম্পৰাগত বৈশিষ্ট্য আৰু পৰিৱৰ্তন /৪৩৪
✍ গুনদা দাস
অসমৰ যাত্ৰা ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন /৪৪৩
✍ ড° ৰূপলেখা ঠাকুৰীয়া বণিয়া

Scanned by CamScanner

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি
পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন
ISBN- 978-93-87263-77-2

কাৰ্বি সংস্কৃতিত বাঁহ ঃ পৰম্পৰা আৰু পৰিৱৰ্তন

ড° হীৰা মান্না দাস*

আৰম্ভণি ঃ

বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ মিলনভূমি ভাৰতৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাৰেবৰণীয়া সংস্কৃতিৰ লগত নিবিড়ভাৱে সাঙোৰ খাই থকা এক অতুলনীয় প্ৰাকৃতিক সম্পদ হ'ল বাঁহ। এই জাতি-জনজাতিসমূহৰ বিশ্বাস-পৰম্পৰা, জীৱন যাপন প্ৰণালীৰ মাজত কিছুমান দিশত পাৰ্থক্য থাকিলেও মূলতঃ কৃষিজীৱী এই জনসমষ্টি সমূহৰ মাজত বহুতো দিশত সাদৃশ্য দেখা যায়। বাঁহকেন্দ্ৰিক সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো এই কথা প্ৰযোজ্য। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এক অন্যতম জনগোষ্ঠী কাৰ্বিৰ মাজতো জন্মৰপৰা মৃত্যুলৈ নিত্য ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰীসমূহৰ মাজত, লোক বিশ্বাসত, সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠানত, পৰিৱেশ্য কলাত, লোক সাহিত্যৰ বুকুত অৰ্থাৎ এক কথাত সংস্কৃতিৰ প্ৰতিটো কোণত বাঁহ অপৰিহাৰ্য। সেয়ে কাৰ্বি লোক সাহিত্যত বাঁহক 'সহোদৰ ভাই' বুলি উল্লেখ কৰা হৈছে। অৱশ্যে বৰ্তমান আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱত সংস্কৃতিৰ আনবোৰ দিশত পৰিৱৰ্তন অহাৰ দৰে কাৰ্বি সমাজৰ বাঁহকেন্দ্ৰিক সংস্কৃতিটো পৰিৱৰ্তন নহা বুলি ক'ব নোৱাৰি। কিন্তু উল্লেখযোগ্য কথাটো হ'ল আধুনিক সভ্যতাতো এইবিধ সেউজীয়া সম্পদৰ গুৰুত্ব কমি যোৱা নাই, বৰং কিছু পৰম্পৰাগত ৰূপৰ লগত নতুন ৰূপৰ সংযোজনেৰে ইয়াৰ মূল্য আৰু চাহিদা বৃদ্ধিহে হৈছে।

*অসম বিশ্ববিদ্যালয় ঃ ডিফু চৌহদ, ডিফু, কাৰ্বি আংলং, অসম
ফোন ঃ ৯৭০৭১৯৮০৪০/৮৬৩৮৭৮৫৪৩১
ই-মেইল ঃ hiramanna82@gmail.com

Scanned by CamScanner

জাতীয়তাবাদ আৰু অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য

সম্পাদনা
ড° বন্দনা দাস
ভাস্কৰ ভট্ট

Scanned by CamScanner

সূচীপত্ৰ

অসমত জাতীয়তাবাদী চেতনাৰ অংকুৰক
আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন ঃ এটি আলোচনা ১১
• গীতাঞ্জলি দাস
লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ চুটি গল্পত জাতীয়তাবাদ ঃ এটি বিশ্লেষণ ২১
• জুৰি দাস
জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰবালাৰ গীত আৰু কবিতাত
জাতীয়তাবাদ ঃ এটি অধ্যয়ন ২৯
• ড° ৰূপলেখা ঠাকুৰীয়া বণিয়া
'পিয়লি ফুকন' নাটকত প্ৰকাশিত জাতীয়তাবোধ ঃ এটি বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা ৪১
• ড° দীক্ষিতা দেৱী
অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ গীতত স্বদেশ প্ৰেম ঃ এক চমু অৱলোকন ৫১
• ড° কল্পনা তালুকদাৰ
জাতীয়তাবাদ আৰু ভূপেন হাজৰিকা ৬১
• ড° সত্যজিৎ দাস
অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ গদ্য ৰচনাত
স্বজাতিৰ প্ৰীতি আৰু জাতীয় চেতনা ঃ এটি আলোচনা ৬৯
• ড° নিতু চহৰীয়া
বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ গল্পত জাতীয় চেতনাৰ প্ৰকাশ ৮১
• ড° হীৰা মায়া দাস
অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ কবিতাত জাতীয় চেতনা ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক
অধ্যয়ন (বেদনাৰ উল্কাৰ বিশেষ উল্লিখনসহ) ৯১
• যুথিকা তালুকদাৰ

Scanned by CamScanner

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ গল্পত জাতীয় চেতনাৰ প্ৰকাশ

ড° হীৰা মান্না দাস

আৰম্ভণি ঃ

সাহিত্যিক এজনৰ চিন্তা চেতনাৰ সম্পূৰ্ণ প্ৰতিফলন ঘটে তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজিৰ অণু পৰমাণুত। একোজন মহৎ সাহিত্যিকৰ চিন্তাৰ গভীৰতা তথা আদৰ্শৰ উচ্চতা সমাজ এখনৰ বাবে বিপন্ন সময়ত অনুপ্ৰেৰণাৰ উৎস হ'ব পাৰে। বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কৰ্মৰাজিকো সেইটো শ্ৰেণীত ধৰিব পাৰি। বহুকেইখন উৎকৃষ্ট মানৰ উপন্যাসেৰে অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰা জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ী এইগৰাকী সাহিত্যিকৰ চুটিগল্পৰ ক্ষেত্ৰখনতো এক বিশিষ্ট আসন আছে। দৰাচলতে তেওঁ যিমান গল্প লিখিছিল বুলি জনা যায়, সেই আটাইবোৰ সংৰক্ষিত অৱস্থাত নাই। ভট্টাচাৰ্য্যই লিখা গল্পৰ সংখ্যা সন্দৰ্ভত তেখেতৰ পত্নী বিনীতা ভট্টাচাৰ্য্যই উল্লেখ কৰিছে- ভট্টাচাৰ্য্যই মৃত্যুৰ আগলৈকে প্ৰায় এশটামান চুটিগল্প লিখি থৈ গৈছে। প্ৰয়াত ভট্টাচাৰ্য্যৰ প্ৰচাৰ বিমুখ মানসিকতাৰ বাবেই এই এশটা গল্পৰ ভিতৰত মাত্ৰ চল্লিশটামান গল্পহে ইতিমধ্যে গ্ৰন্থাকাৰে প্ৰকাশিত হৈছিল। বাকীবোৰ গল্প বিভিন্ন কাকত আলোচনীৰ পাতত ৰৈ গৈছিল।[১] বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ গল্প সংগ্ৰহ সংকলন কৰাৰ সময়ত তেখেতৰ আটাইবোৰ গল্প বিচাৰি পোৱা নগ'ল। সেয়ে সিঁচৰতি হৈ থকা গল্পসমূহৰ মাজৰপৰা ৪৩ টা গল্প বাচি লৈ বিনীতা ভট্টাচাৰ্য্যৰ উদ্যোগত 'বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ গল্প-সম্ভাৰ' (প্ৰথম খণ্ড) ২০০৯ চনত প্ৰকাশিত হয়। তেখেতৰ উপন্যাসৰাজিৰ যিমান চৰ্চা হৈছে, গল্পসমূহৰ সিমান বিস্তৃত চৰ্চা দেখা নাযায় যদিও সাহিত্য গুণ আৰু মানৱীয় আবেদন এই দুয়োটা ক্ষেত্ৰতে তেখেতৰ গল্পসমূহো একো একোটা স্তম্ভস্বৰূপ। ভট্টাচাৰ্য্যৰ প্ৰাপ্ত গল্পসমূহ বিশ্লেষণৰ

Scanned by CamScanner

অসম বিদ্যা

নিনাদ আৰু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হিন্দী বিভাগৰ দ্বাৰা আয়োজিত
ৰাষ্ট্ৰীয় আলোচনা চক্ৰৰ নিৰ্বাচিত আলোচনা পত্ৰ

সম্পাদক

ড° অনুৰাধা শৰ্মা

সহযোগী সম্পাদক

ড° ভাস্কৰ পাটগিৰি

দিলোৱাৰ হুছেইন

নিনাদ (NEINAD)

North East India Network for Academic Discourse

2015

Scanned by CamScanner

❑ নাৰী চেতনাবাদ আৰু নিৰুপমা বৰগোহাঞিঁ
✍ ড° জাহ্নবী দাশ / ১৩৪
❑ ধ্রুৱজ্যোতি বৰাৰ ইতিহাস চেতনাজনিত আৰু সমকালীন চেতনাজনিত সাহিত্যৰ এটি বিশ্লেষণাত্মক আলোচনা
✍ ৰমেন দত্ত / ১৪২
❑ ধ্রুৱজ্যোতি বৰাৰ উপন্যাসত অসমৰ বাচিক কলাৰ প্ৰতিফলন ঃ 'কথা ৰত্নাকৰ'ৰ আধাৰত
✍ বন্দনা দাস ✍ হীৰামান্না দাস / ১৫৭

অসমৰ লোক-সংস্কৃতি

❑ লীলা গগৈৰ 'নৈ বৈ যায়' উপন্যাসত প্ৰতিফলিত অসমীয়া লোক-সাংস্কৃতিক উপাদান
✍ ৰীতা দাস / ১৭১
❑ মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাসত লোক-সাংস্কৃতিক সমলৰ প্ৰয়োগ ঃ এটি অধ্যয়ন
✍ ড° মনোজ কুমাৰ শৰ্মা / ১৮৪
❑ অসমৰ তিৱা জনগোষ্ঠীৰ লোকবাদ্য
✍ বিদ্যুৎ বিকাশ সেনাপতি / ১৯৫
❑ লোকনাট্যানুষ্ঠান ঃ দৰঙৰ খুলীয়া ভাউৰীয়া ঃ এক অধ্যয়ন
✍ তৰুলতা ডেকা / ২১১
❑ বৰনগৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত লোকনাট্যানুষ্ঠান ঃ এটি অধ্যয়ন
✍ দীপ্তি শিখা নাথ / ২২২

তুলনামূলক অধ্যয়ন

❑ শংকৰদেৱ আৰু চৈতন্যদেৱৰ আধ্যাত্মিক দৰ্শন ঃ এক তুলনামূলক আলোচনা
✍ প্ৰভাত ভূঞা / ২৩৩

Scanned by CamScanner

ধ্ৰুৱজ্যোতি বৰাৰ উপন্যাসত অসমৰ বাচিক কলাৰ প্ৰতিফলন ঃ 'কথা ৰত্নাকৰ'ৰ আধাৰত

✍ বন্দনা দাস
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নলবাৰী মহাবিদ্যালয়, নলবাৰী

✍ হীৰামান্না দাস
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
অসম বিশ্ববিদ্যালয় ঃ ডিফু চৌহদ, কাৰ্বি আংলং

লোক পৰম্পৰাৰ প্ৰতিফলন সৃজনীমূলক সাহিত্যৰ এক অনন্য দিশ। প্ৰকৃততে এটা জাতিক ঐক্যবদ্ধ কৰি ৰাখে জাতিটোৰ ঐতিহ্য বা পৰম্পৰাই। সাহিত্যক্ষেত্ৰত লোক পৰম্পৰাৰ ৰূপায়নে লেখকৰ ভাববস্তু পাঠকৰ বাবে সহজবোধ্য কৰি তোলাৰ লগতে আত্মীয়তা স্থাপনতো সহায় কৰে। লোক পৰম্পৰাৰ সাৰ্থক প্ৰতিফলন হোৱাৰ ফলতে কোনো এক সাহিত্যকৰ্মই কোনো এক বিশেষ সমাজৰ বিশ্বাস আৰু চেতনাৰ সাৰ্থক দলিলৰূপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

দৰাচলতে, কোনো এক সমাজক সম্পূৰ্ণভাৱে জানিবলৈ আৰু বুজিবলৈ সেই সমাজৰ লোক পৰম্পৰাৰ অধ্যয়ন অপৰিহাৰ্য। পণ্ডিতসকলে লোক পৰম্পৰাৰ দুটা প্ৰধান ভাগৰ কথা উল্লেখ কৰিছে— লোকসাহিত্য বা বাচিক

Scanned by CamScanner